

El llenguatge Colgar i penjar

Ja és possible, algun cop, de sentir qui dona al verb colgar el mateix sentit que té la forma idèntica del castellà: «fer aguantar alguna cosa per la seva part superior sense res que la sostingui per sota». Es cert que això no s'esdevé pas sovint, i només en persones d'expressió fortament castellanitzant o molt sensibles a les influències estranyes. Però sempre és bo de prevenir contra aquestes pertorbacions i, d'altra banda, el fet que el verb colgar del català tingui una significació aparentment contrària a la que té el seu homògraf castellà —dels quals, a més, és lícit de presumir un origen comú— ha de produir una mica d'estranyesa a qui s'aturi a reflexionar-hi. I, certament, els significats actuals d'aquests verbs representen un exemple molt allisonador de l'evolució semàntica dels mots.

Efectivament, colgar del català i «colgar» del castellà tenen un origen comú: el verb llatí «collocare», del qual són el prolongament. Posteriorment, totes dues llengües emmanilevaren del llatí escrit les formes cultes col·locar i «colocar», sense alterar-ne el significat. Però els mots hereditaris, els prolongaments català i castellà del mot llatí, alhora que un canvi de forma sofriren un canvi de significat, més exactament, una especialització. Així, tot conservant la idea primitiva de «col·locar», colgar va passar a significar «cobrir amb terra, sorra, cendra, runes, etc», «pondre's (el sol)» i «anar al llit, ajeure's entre les robes del llit», sentit, aquest darrer, molt viu a Mallorca, on ha originat les frases fetes Saber el dimoni on se colgai Bona nit si et colgues. En castellà, en canvi, si bé el significat del prolongament de «collocare» també s'especialitzà ho féu diferent que en català i així «colgar» hi ha adquirit el valor que hem indicat i que l'home coneix.

«Colgar», en castellà, s'usa també amb un valor encara més especialitzat: com a sinònim de «ahorcar», normalment en aquells casos en què s'indica el lloc del suplici. En català, de fet, també disposem, en aquest cas, del verb de sentit més general i del més especialitzat: penjar i enforçar. Però es pot dir que el segon no és usat sinó molt rarament i que recorrem al primer en tots els casos, així com anomenem el penjat la víctima del suplici, tal com ens recorden aquells jutges —setze— que se'n menjaven el fetes.